

1 priedas. Rekomenduojamų sodinti medžių ir krūmų pavyzdžiai

Augalo rūšis, forma, veislė	Želdinio Nr. plane	Iliustracija	Aprašymas
Medžiai			
Mažalapė liepa	1		Užauga iki 30 m aukščio, laja ovališka iki 15-20 pločio. Žydi birželio gale, žiedai medingi. Mėgsta derlingus dirvožemius, atspari šalčiui ir sausroms, pakenčia unksmę. Jautroka užterštam orui. Miestuose tinkama auginti 'Greenspire' veislė, kuri pasižymi mažesniu aukščiu ir kūgiška laja, taip ovališka laja veislė 'Rancho'. Yra daugiau veislių tinkamų auginti miesto gatvėse.
Sidabrinė liepa	5		Iki 30 m aukščio medis, laja ovališka. Žydi vėliau už mažalapę liepą. Auga sparčiai nereikli dirvožemiui, atspari sausroms ir užterštam orui. Dažna miestų želdynuose.
Didžialapė liepa	37		Didžialapė liepa dažniausiai sodinama kaip dekoratyvinis medis parkuose. Naudojama sukurti šešėliui arba apsaugai nuo vėjo.
Karpotasis beržas	21		Medis iki 30-35 m aukščio, auga sparčiai, atsparus nepalankiems aplinkos veiksniams – rūšis pirmūnė. Nereiklus dirvožemiui ir drėgmei. Išskiria fitocindus. Laja svyrančiomis šakomis, ažūrinė.

<p>Karpotasis beržas Zwisters Glory</p>	<p>48</p>		<p>Medis siaura, piramidės formos laja</p>
<p>Karpotasis beržas Purpurea</p>	<p>47</p>		<p>Medis tamsiai purpurine laja</p>
<p>Popieržievis beržas</p>	<p>4</p>		<p>20 (35) aukščio medis. Laja neplati, ovališka, žievė plona, rausva, lupasi skersinėmis juostelėmis. Dirvožemiui nereiklus, atsparus šalčiui, sausrai, šviesomėgis, auga sparčiai.</p>
<p>Paprastasis klevas</p>	<p>28</p>		<p>Žydi prieš skleidžiantis lapams, balandžio mėn. Žiedai medingi, vertinami dėl ankstyvo žydėjimo ir nektaro gausos. Mėgsta humusingus vidutinio drėgnumo dirvožemius, pakenčia unksmę.</p>
<p>Paprastasis klevas Globosum</p>	<p>2</p>		<p>Veislė suploto rutulio formos tankia laja.</p>

Paprastasis šermukšnis	30		Lietuvos vietinių, savaimė augančių medžių dažna rūšis. Mėgsta vidutinio drėgnumo, drėgnus, purius, turtingus maisto medžiagų dirvožemius – velėninius jaurinius, durpininius priemolius, durpžemius. Mėgsta neutralius ir karbonatingus dirvožemius. Jauni pakenčia paunksmę, vėliau – šviesamėgiai. Atsparus šalčiui ir sausoms
Pelkinis ąžuolas	52		Tankios, horizontaliai išsidėsčiusios šakos sukuria platų atviros lajos vainiką. Didingas ir tuo pat metu grakštus lapuotis. Ryškios rudeninės spalvos. Sparčiausiai auga saulėtose vietose.
Paprastasis ąžuolas Fastigiata Koster	34		Medis siaura, kolonine laja
Baltasis gluosnis Tristis	35		20 m aukščio medis. Laja plati, svyrančiomis šakomis. Auga sparčiai, priemolio ar priemolio dirvožemiuose, šviesomėgis. Tinkamas auginti kaip akcentinis medis.

Gelsvažiedis tulpmedis	23		Laja ovali, gana tanki, panaši į klevo. Medis Lietuvoje užauga iki 22 m aukščio, mėgsta rūgštesnę priemolio dirvą. Medis vertinamas ne tik dėl savo gražių lapų, bet ir išsiskiriančių žiedų. Jie primena tulpes. Žydėti pradeda birželio pabaigoje, žydi apie mėnesį.
Dviskiautis ginkmedis	38		Piramidės formos reta laja, reliktninis, medis. Žievė pilkšva, senesniuose medžiuose giliai išvagota ir kamštiškos tekstūro. Aukštis iki 20 metrų, plotis iki 3 metrų. Lapai: žali, rudenio geltoni. Šviesomėgis, dirvožemiui nereiklus
Paprastoji ieva Colorata	51		Greitai augantis lapuotis medis. Užauga iki 10 m aukščio. Jauni lapai raudoni, vasarą šiek tiek pažaliuoja. Žiedai šviesiai rausvi, kvėpiantys, žydi gegužės mėnesį.
Makio ieva	26		Išsiskiria žievės spalva, kuri yra vario ar bronzos spalvos. Žydi gegužės mėn. Atspari šalčiui ir sausroms, nereikli dirvožemiui, šviesomėgė. Auginama želdynuose.
Sulanžo magnolija	57		Užauga apie 5 – 7 m aukščio. Žydi balandį – gegužę. Žiedai rožiniai, nušviesėjantys į žiedlapių viršūnę. Geriausiai auga saulėtoje ir nuo vėjų apsaugotoje vietoje. Dirvožemis turi būti silpnai rūgštus (pH 5-6), laidus orui.
Japoninė magnolija	44		Greitai augantis nedidelis medis. Žiedai vidutinio dydžio, baltos spalvos. Žydi balandžio pabaigoje - gegužės pradžioje, apie 2-3 savaites. Magnolijos nereiklios, šviesomėgės, dirvožemis silpnai rūgštus..

Niedzveckio obelis	11		Apie 5 m aukščio medelis, su keliais kamienais, rutuliška laja. Žydi gegužės mėn., vaisiai prinoksta rugsėjį. Lapai ir žiedai purpuriniai, auga saulėtose vietose.
Gausiažiedė obelis	22		Žydi gegužės mėn. gausiai, žiedai rausvi, vaisiai raudoni sunoksta rugsėjo mėn., drėgmei nereikli.
Smaliadantė vyšnia (Sakura)	56		Dažniausiai sodinamų japoniškų dekoratyvinių vyšnių. Laja svyrančiomis šakomis 8-10 m aukščio ir iki 5 pločio. Žydi gausiai balandžio - gegužės mėnesiais skaisčiai rausvais pilnaviduriais žiedais iki 3,5–4 cm skersmens susitelkusiais į tankias kekes po 2-5 vienetus.
Rausvažiedė gudobelė	55		Dekoratyvus, nedidelis medelis, žydi rausvais pilnaviduriais žiedais. Dirvožemiui nereiklus, šviesamėgis.
Spygliuočiai			
Paprastoji eglė	19		30-40 m aukščio spygliuotis medis. Laja 6-10 m skersmens. Mėgsta derlingus vidutiniškai drėgnus dirvožemius. Pakenčia unksmę. Yra daug formų ir veislių.
Paprastoji eglė Nidiformis	14		Apie 1 m aukščio ir skersmens plokščias vešlus krūmas.

<p>Paprastoji eglė Procumbens</p>	<p>32</p>		<p>Apie 1 m aukščio, platus (2-3 m) priplotas prie žemės, kiek iškilia viršūne krūmas. Pažeme besidriekiančiomis, viena kitą iš dalies dengiančiomis šakomis ir šakelėmis. Auga lėtai.</p>
<p>Paprastoji eglė Acrocona</p>	<p>50</p>		<p>Netaisyklingos formos laja krūmas</p>
<p>Pilkasis kėnis</p>	<p>20</p>		<p>25-40 m aukščio medis, 5-7 m skersmens laja. Auga greitai, vidutiniškai reiklus dirvožemiui, dirvos ir oro drėgmei. Atsparus šalčiams ir sausroms, šviesomėgis. Pakenčia užterštą orą. Nuo seno auginamas parkuose ir kituose želdynuose.</p>
<p>Paprastoji pušis</p>	<p>3</p>		<p>30-40 m. aukščio medis, laja kiaušiniška, senų medžių skūtiška, netaisyklinga. Auga sparčiai. Dirvožemiui ir drėgmei nereikli, šviesomėgė. Labai jautri užterštam orui. Yra daug geografinių formų ir veislių.</p>

Didžioji pocūgė	65		Pocūgių vainikas tankus, šakos auga horizontaliai. Atsparios šalčiui, sausrai, pankausmei, nereiklios dirvai, auga greitai.
Europinis maumedis	40		Viena aukščiausių maumedžių genties medžių rūšių. Laja reta, kūgio formos ir su amžiumi išplatėja ir tampa netaisyklingos formos. Būdingos horizontalios plačios, kiek nusvirusios šakos. Žydi balandžio pabaigoje – gegužės mėn., skleidžiantis spygliams.
Europinis kukmedis Fastigiata	39		Tai lėto augimo, koloninės formos europinis kukmedis. Šakos vertikalios stiebiasi aukštyn, sukuria tankią lają. Visos augalo dalys nuodingos. Auginamas grupėse ir pavieniui, tinka gyvatvorėms.
Paprastasis kadagys	27		3-5 m aukščio krūmas ar 10 m medelis. Laja neplati, tanki. Nereiklus dirvožemiui ir drėgmei, šviesomėgis. Atsparus šalčiui ir sausrai, tačiau jautrus užterštam orui. Turi daug fotoncidingų medžiagų. Yra daug formų ir veislių kurios skiriasi lajos forma, aukščiu, spyglių spalva.

Paprastasis kadagys Gold cone	49		Siaurai kūgiškas, gana lėtai augantis, tankus medelis buka viršūne. Jauni jo spygliai būna ryškiai geltoni, vasarai besibaigiant pažaliuoja. Geriausiai auga lengvame dirvožemyje, saulėtoje vietoje
Krūmai			
Europinis pūkenis	41		Iki 5 m aukščio krūmas, turintis rutulišką, tankią lają. Žiedai žalsvai geltoni, sukrauti šluotelėse. Nužydėjusios šluotelės pasipučia, padidėja, apauga plaukeliais ir įgauna rausvą atspalvį.
Europinis pūkenis Royal Purple	42		Krūmas tamsiai raudonais lapais ir žiedynais. Mėgsta nuo vėjų apsaugotas saulėtas vietas. Tinka spalviniams deriniams.
Juoduogis šėivamedis	45		Žydi gegužės pabaigoje - birželio mėn. kaulavaisiai prinoksta rugpjūtį, mėgiami paukščių. Mėgsta drėgnokus dirvožemius, atsparus šalčiui, pakenčia unksmę. Dažnas želdynuose, aptinkamas sulaukėjęs.
Juoduogis šėivamedis Aurea	9		Veislė šviesiai žaliais lapais. Jauni lapai aukso geltonumo spalvos.

Tarpinė forzitiija	17		Žydi balandžio mėn. geltonais žiedais. Žemesnė už lenktašakę forzitiiją. Yra daug veislių, kurios skiriasi lajos forma žiedų gausa.
Lenktašakė forzitiija	10		Žydi prieš lapams skleidžiantis balandžio mėn., gausiai geltonais žiedais. Dirvožemiui vidutiniškai reikli, pakenčia unksmę, bet gražiausiai atrodo saulėtoje vietoje. Dažna želdynuose.
Paprastasis raugerškis raudonlapė f.	63		Ryšiaspalviai, nereiklūs aplinkai, atsparūs ligoms ir kenkėjams. Juos galima auginti pavieniui ir grupėmis. Iš visų rūšių ir veislių krūmų galima įveisti laisvas arba karpomas įvairaus aukščio gyvatvores. Žydi gegužės — birželio mėnesį. Valgomos tamsiai raudonos elipsiškos 1–1,2 cm ilgio uogos subręsta rugsėjo mėnesį ir nenukrinta iki žiemos. Auga greitai, šviesai ir dirvai nereiklus, nors labiau mėgsta kalkingus vidutinio drėgnumo ir derlingumo nelabai sunkius dirvožemius. Atsparus šalčiams ir užterštam orui.
Tunbergo raugerškis Atropurpurea	60		Neaukštas krūmas rutuliška laja
Pilkoji lanksva	53		Žydi gegužės birželio mėn. Šalčiui atspari, šviesomėgė
Pilkoji lanksva Grefsheim	54		Iki 2,0 m aukščio, pavasarį gausiai žydintis krūmas, lengvai svyrančiomis šakomis.

Vanhuto lanksva	18		Žydi gausiai gegužės mėn. Dažna, tinka nekarpomoms gyvatvorėms, atspari.
Niponinė lanksva	12		Žydi sulapojus, birželio mėn. Šalčiui atspari, gyvybinga, kasmet gausiai žydi, vidutiniškai reikli dirvožemiui ir drėgmei. Veislės „Snowmound“, „Halward’s Silver“.
Putinalapis pūslenis Diabolo	15		Žydi birželio mėn. baltas žiedais. Dirvožemiui nereiklus, pakenčia unksmę, atsparus šalčiui, sausrui, auga sparčiai. Užauga iki 3 m aukščio. Dažnas želdynuose. Veislė purpuriniais lapai ir rausvais žiedais.
Švelnioji gudobelė	58		3 m aukščio krūmas. Žydi baltai, rugsėjį sunokina raudonas valgomas ir vaistingas uogas. Galima auginti pavieniui, taip pat tinka laisvoms ir karpomoms gyvatvorėms.
Grauželinė gudobelė	8		Žydi sulapojus gegužės-birželio mėn. vaisiai subręsta rugsėjį ir laikosi per žiemą. Mėgsta priemolio dirvožemį, šviesomėgė.

Grauželinė gudobelė Plena	24		Veislė pilnaviduriais rausvais ar kreminiais žiedais.
Grauželinė gudobelė Candidoplena	43		Veislė baltais pilnaviduriais žiedais.
Tankiadyglis erškėtis	59		Tankiadyglis erškėtis yra nedidelis krūmas iki 1 m aukščio, tačiau dalis formų siekia iki 2 (3) m aukščio. Šakos stačios, apaugusios tankiais, tiesiais, pagrinde suplotais, įvairaus dydžio dygliais ir dygliukais. Vaisynai rutuliški, beveik juodi. Žydi gegužę birželį, kvapniais žiedais. Atsparus, nereiklus dirvožemiui. Želdynuose turėtų būti auginamas dažniau. Yra nemažai veislių.
Tankiadyglis erškėtis Plena	64		'Plena' krūmai baltais pilnaviduriais žiedais, kvapnūs.
Auksuotasis serbentas	6		Puošniai žydintis medingas krūmas, žydi gegužės mėn., uogas valgomas. Atsparus šalčiui, sausroms, užterštam orui. Dirvožemiui vidutiniškai reiklus.
Europinis ožekšnis	7		Žydi sulapojus gegužės mėn. Žiedai neišvaizdūs, vaisiai rausvos dėžutės subręsta rugsėjo mėn. laikosi iki vėlyvo rudens. Nuodingas. Mėgsta drėgnokus dirvožemius, pakenčia unksmę. Atsparus šalčiui, sausroms ir užterštam orui.

Sparnuotasis ožekšnis Compactus	33		Labai dekoratyvus, neaukštas, kompaktiškas, vasaržalis krūmelis, apvalia tankia laja. Lapai žalios spalvos, rudenį nusidažo ryškiai raudona spalva. Dirvožemiui nereiklus, gerai auga vidutiniškai derlingoje, saikingai drėgnoje, vandeniui laidžioje dirvoje. Mėgsta saulėtas ir pusiau pavėsingas vietas.
Paprastasis ligustras	13		Žydi birželio-liepos mėn. juodos uogos prinoksta rugsėjo mėn. ir iki žiemos vidurio laikosi ant šakelių. Žiedai balti susitelkę į šluoteles. Vidutiniškai reiklus dirvožemiui, pakenčia unksmę, sausrą, užterštą orą. Atsparus šalčiui. Tinka tankioms karpomoms gyvatvorėms, bet gražiai atrodo ir laisvomis grupėmis. Yra daug veislių.
Paprastasis putinas	29		Žydi sulapojęs gegužės pabaigoje. Žiedai balti, skėčiuose. Vaisiai raudoni, prinoksta rugpjūčio mėn., ilgai laikosi ant šakų, mėgiami paukščių. Pusiau šviesomėgis ar šviesomėgis, mėgsta drėgnus, vidutinio derlingumo dirvožemius, atsparus šalčiui ir užterštam orui.
Paprastoji alyva	31		Stambus krūmas, išauga iki 6-7 m. aukščio. Žiedai labai kvapnūs, alyvinės, baltos, melsvos, rausvos spalvos, susitelkę į šluotelinius žiedynus (8-18 cm ilgio). Žydi gegužės mėn. Dažnai auginamas prie namų, parkuose ir kt. Pakenčia sausrą.
Darželinis jazminas	36		Nuo seno įvežtas į Lietuvą. Populiarus dekoratyvinis krūmas dėl gražių ir kvapnių žiedų. Šviesamėgis, mėgsta derlingus, nesunkius purius dirvožemius, nors neblogai pakenčia unksmę. Taip pat atsparus užterštam miestų orui. Labai plačiai auginamas kaimuose, sodybose, gyvenvietėse, miestuose ir jų parkuose. Žydi birželio mėn. kvapniais baltais žiedais. Užauga iki 2-4 m aukščio. Yra įvairių veislių kurios skiriasi lapų ar žiedų spalva, forma.

Šiurkštusis radastas	16		Žydi birželį-liepą, baltais ar rausvais žiedais. Šviesomėgis, dažnas želdynuose, yra įvairių veislių, kurios skiriasi žiedų forma bei spalva.
Krūminis (medėjantis) bijūnas	25		Vasaržalis krūmas, užaugantis apie 1,5 m aukščio ir pločio. Žydi gegužės pabaigoje – birželio pradžioje. Žiedai kvapnūs. Rudenį sunokina dekoratyvias sėklų dėžutes. Žydi balta arba rausva spalva.
Vaiskrūmiai	67		Įvairūs: serbentai, avietės, gervuogės, šilauogės, agrastai
Vijokliai			
Kalninė raganė	46		Kalninės raganės nemėgsta užmirkimo, jos puikiai auga kalkingoje dirvoje. Labai mėgsta saulėkaitą, bet gali augti ir daliniame pavėsyje. Montana grupė pasižymi tuo, kad iš raganių pražysta vienos pirmųjų ir žydi ilgai: apie 3–4 savaites. Kalninių raganių žiedai yra labai estetiški, patrauklūs, kvapnūs, ypač dekoratyvūs. Šie augalai itin tinkami apželdinti tvoroms, sienoms, pergolėms, medžių kamienams. Įdomus panaudojimas – raganės gali būti pasodinamos lysvėje ir būti kaip dirvožemį dengiantys augalai.
Paprastasis apynys	62		Daugiametis dvinamis, vijoklinis augalas, išaugantis iki 8 m aukščio. Žiedai susitelkę į konkorežio formos trumpakotes varpas. Žydi birželio – rugpjūčio mėnesiais.
Vijoklinis sausmedis	61		Aromatingas, užauga iki 6 m aukščio. Dirvožemis-vidutinio drėgnumo, vidutinio derlingumo, laidus vandeniui. Rekomenduojama sodinti saulėtoje vietoje, prie pietinių ar pietvakarinių sienų, reikalingos atramos.